

Film gibi bir roman

DENİZ YILMAZ

BİRİNCİ Dünya Savaşı'nda hırpalanan, İkinci Dünya Savaşı'ndan yenilgiyle ayrılan, kendi topraklarında doğan faşizmle ve onun yan etkileriyle 1945 sonrası hesaplaşmak zorunda kalan İtalya'da, özellikle bu dönemi kapsayan güçlü bir edebi gelecek var.

1940'ların sancılı zamanlarını anlatan Giorgio Bassani ve 1970'lerin mafyatik unsurlarının yanı sıra siyasi çekişmelerini kaleme alan Leonardo Sciascia'yla birlikte, 1945 sonrasında bocalayan İtalya'yı romanlaştıran Carlo Cassola, bahsi geçen geleneği temsil eden yazarlardan.

Dahil olduğu Yeni Gerçekçilik akımının etkisiyle Cassola, ülkesindeki kır hayatını ve insan ilişkilerini birleştirdiği romanlara imza attı. Karakterlerinin her biri, tarihsel olayların tanıyıkken kendi hayatlarını düzene koyma çabasındaki sıradan insanlardı, çoğunlukla da köylülerdi.

Cassola'nın köylüleri roman karakteri haline getirme nedenlerinin başında, tarihsel olayları bilerek ya da bilmeyerek hem yönlendirmeleri hem de bunlardan ilk olarak etkilenmeleri geliyordu.

1960'ta Strega Ödülü'nü kazanan, 1963'te Luigi Comencini ta-

rafından aynı adla beyazperdeye aktarılan, başrollerini Claudia Cardinale ve George Chakiris'in paylaştığı Bube'nin Sevgilisi de Cassola'nın bu anlatım tarzının en önemli örneği olarak dikkat çekiyor.

SAVAŞ SONRASI AŞK

Bube'nin Sevgilisi'nde Cassola, iki gencin aşkıyla beraber, 1945 sonrası İtalya'nın toplumsal dokusunun fotoğrafını çekiyor adeta. Buna bireyler arasındaki ilişkiler ve siyaset de dâhil.

Romanın mekânı bir köy. Hikâyenin iki ana karakteri yani âşıklar ise Bube ve Mara.

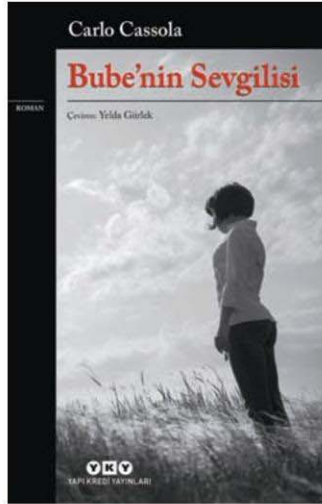
Mara, sıkıcı bir hayatı olduğunu düşünüyor. Babası İtalya Komünist Partisi kurucularından. Cephede ölen ve faşizme karşı direnişe katılan ağabeyinin yakın arkadaşı Bube, evlerine ziyarete gelince Mara'nın sıradan yaşamı değişmeye başlıyor.

Direniş sonrasındaki şöhretinin, kendisinden önce ulaştığı köye Bube'nin gelişi amacı ise cephede fotoğrafını gördüğü Mara'yla tanışmak istemesi. Bu gerçekleştiğinde iki gencin yaşamı tamamen farklılaşıyor.

İtalya'nın yalpaladığı dönemde birbirinin hayatına giren Bube ve Mara'nın aşkı, uçların uyumu hâline geliyor. Barışın etrafa yaydığı sakinliği pek benimsemeyen Bube ve ilişkinin birleştiricisine dönüşen Mara, küllerinden doğan

faşist ve antifaşist çekişmenin içinde buluyor kendisini.

Cassola, bu gerilimi açılmak için bir papaz, kilise ve kırmızı fular metaforuna başvuruyor. Kırmızı fularlarını gerekçe göstererek Bube ve dostlarını kiliseye sokmayan papazın yol açtığı tartışmaya faşist bir askerın oğlu da karışıyor ve Bube'nin arkadaşlarından ikisini vuruyor.

BUBE'NİN SEVGİLİSİ

- Carlo Cassola
- Çeviren: Yelda Gürlek
- YKY, 2018

Yakaladığı katili öldürmesiyle kaçış öyküsü başlayan Bube Fransa'ya gidiyor.

Mara, Bube'ye verdiği sözü tutar ve başka birine aşık olmamak için direnir. Bube'ye olan aşkın kendisini ayakta tuttuğunu ve hayata bağladığını bilen Mara, ondan ayrı kalsa bile sadakatın bu ilişkiyi yaşatacağının da farkındadır.

Fransa'nın siyasi suçluları ülkelerine iade etmesi ve İtalya'daki genel af beklentisinin boşa çıkmasının ardından Bube'nin on dört yıl ceza alması, iki âşığın birbirine kavuşması ni erteler.

HASSAS DENGELER

Cassola'nın olay örgüsüne dâhil ettiği ve okuru umutsuzluk ve umut sınırında tuttuğu meseleler bunlardan ibaret değil elbette.

Ötelenen buluşma sürecinde Mara'nın olgunlaşmasını, ahlaki ve ruhsal gelişimini de satırlarına ekleyen yazar

okuru, betimlediği köyün ve olayların içine atıyor.

Savaş sonrası bocalayan İtalya'da, toplumsal dinamiklerin nasıl hassas bir dengeye sahip olduğunu gözler önüne seren roman; çatışmanın, sadakatın ve aşkın bir aradallığını yansıtır.

Faşizm ve antifaşizm arasındaki çatışma sırasında, iki âşığın birbirine bağlılığı ve siyasi görüşlere sadakati perçinleyen vakur duruş kitabın en belirgin özelliklerinden biri. Buna eklenen köy ve kır hayatının sadeliği, oraldaki ilişkilerin sağlamlığı ve naifliği ise Cassola'nın başarılı anlatımının öne çıkan tarafları.

Bube'nin Sevgilisi, İkinci Dünya Savaşı sonrası İtalya'da aşk-siyaset-sadakat ilintisini ortaya koyan, ülkenin o dönemki toplumsal yapısını özetleyen film gibi bir roman; hem mütevazı hem de son derece derin bir anlatıma sahip.